

UNIVERSITY OF
SISTAN AND BALUCHESTAN

دانشگاه سیستان و بلوچستان

برشی آموزشی طرح تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

از ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۵

آموزش خلاق و اثربخش

«به نام دانای توانا»

طرح تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

برش آموزشی (۱۴۰۱-۱۴۰۵)

فهرست مطالب

دانشگاه سیستان و بلوچستان در یک نگاه
ساختار اجرایی برنامه تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان
فرایند تدوین برنامه تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان
ضرورت تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان
مطالعات پشتیبان

- مطالعه اسناد بالادستی

- مطالعات تطبیقی

- مطالعات آینده‌پژوهی

- مطالعه و تحلیل وضعیت موجود

کلیات برنامه تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان

- بیانیه مأموریت دانشگاه سیستان و بلوچستان

- بیانیه چشم‌انداز دانشگاه سیستان و بلوچستان

- اهداف کلان برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

- راهبردهای اساسی برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

- اهداف جزئی دانشگاه در برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

برنامه‌های عملیاتی طرح تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان

- اهداف اولویت‌دار

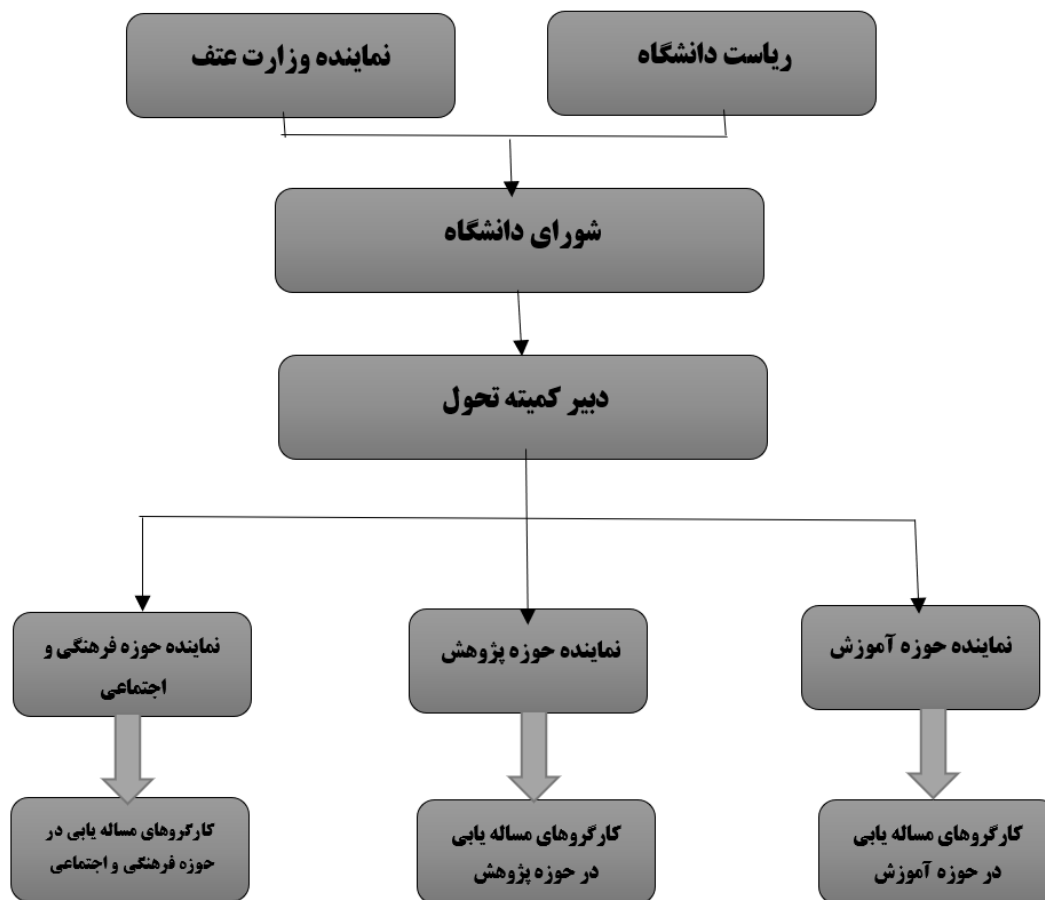
- طرح‌ها و اقدامات اجرایی

پیامدهای برجسته برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

دانشگاه سیستان و بلوچستان در یک نگاه

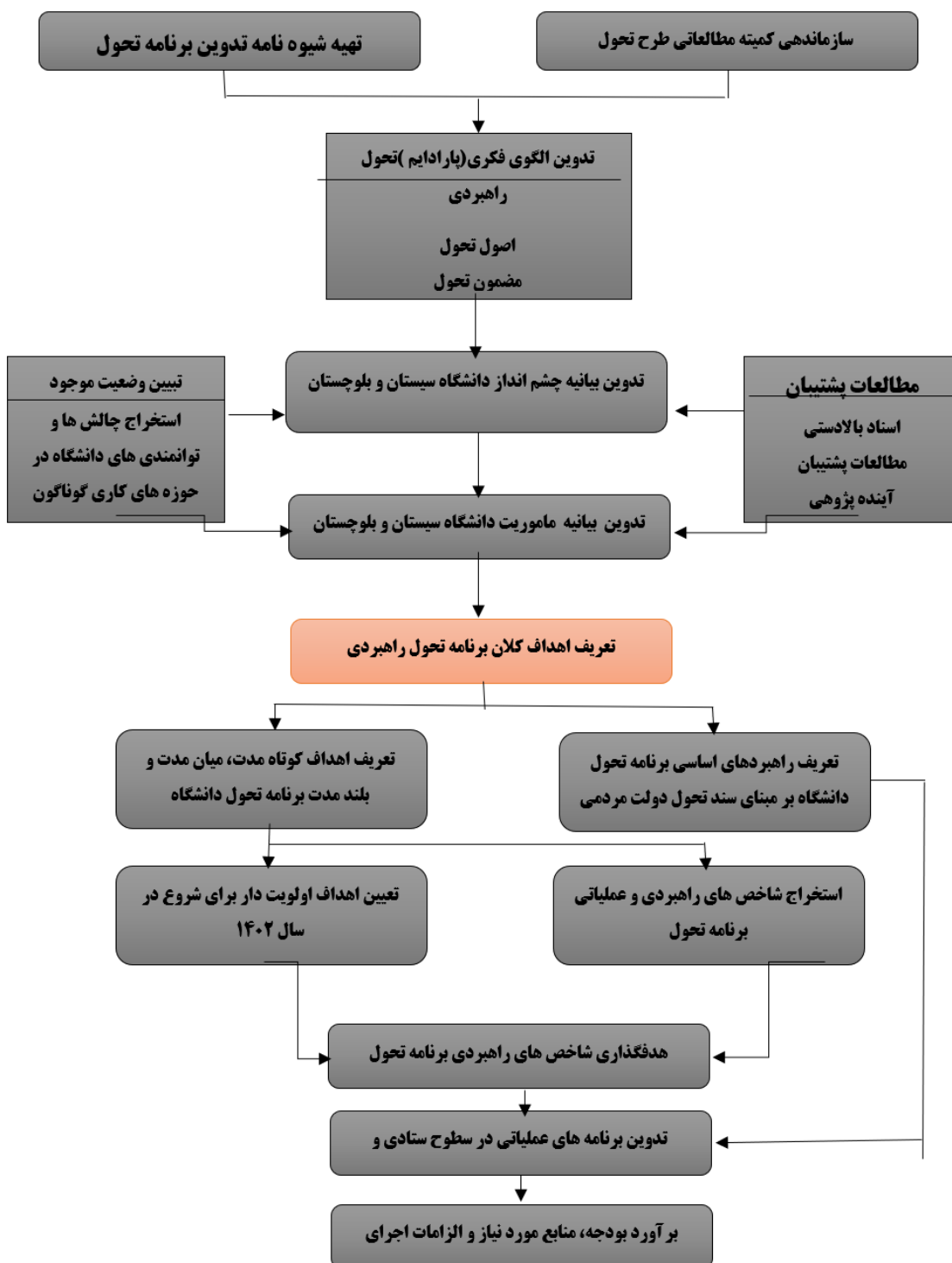
دانشگاه سیستان و بلوچستان به‌عنوان دانشگاه جامع و قطب علمی منطقه جنوب شرق کشور فعالیت خود را با تأسیس رشته راه و ساختمان در سال ۱۳۵۳ در شهر زاهدان آغاز نمود و به ترتیب در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۶۸ دانشکده‌های دریانوردی چابهار، علوم پایه و کشاورزی زابل در این دانشگاه تأسیس گردید. در سال ۱۳۷۰ بر اساس مصوبه شورای گسترش آموزش عالی، دانش‌سرای عالی زاهدان با این دانشگاه ادغام گردید. در سال‌های ۱۳۷۷ دانشگاه زابل، ۱۳۸۱ دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار، ۱۳۸۶ دانشگاه ولایت ایرانشهر و در سال ۱۳۹۱ مرکز آموزش عالی سراوان پس از کسب شاخص‌های لازم از پیکره دانشگاه سیستان و بلوچستان جدا شدند و در قالب دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مستقل به فعالیت خود را ادامه دادند. دانشگاه سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۸۴ به‌عنوان دانشگاه جامع در استان سیستان و بلوچستان توانست با احراز شاخص‌های لازم به جرگه دانشگاه‌های توسعه‌یافته کشور بپیوندد و از نظر تشکیلاتی در ردیف دانشگاه‌های رده الف کشور قرار گیرد. این دانشگاه در حال حاضر دارای ۴۶۰۰ دانشجوی مقطع کارشناسی؛ ۴۰۰۰ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۸۰۰ دانشجوی دکتری با تعداد ۴۲۰ هیئت‌علمی و ۱۶ دانشکده مصوب است که از این تعداد ۱۱ دانشکده و دو پردیس دانشگاهی فعال می‌باشند که در ۷۰ گروه آموزشی و در سه مقطع دکتری، کارشناسی ارشد و کارشناسی در ۴۱۵ رشته گرایش دانشجویی پذیرند. مساحت کل دانشگاه ۱۹۴ هکتار و زیربنای مفید آن ۱۸۵۰۰۰ مترمربع است. زیربنای در حال احداث (با میانگین ۵۰٪ پیشرفت فیزیکی) ۴۶۲۰۰ مترمربع و دارای بیش از ۸۰ هکتار فضای سبز که بخش عمده‌ای از سال به‌عنوان فضای مطالعه روباز مورد استفاده دانشجویان قرار می‌گیرد. اینک در آستانه ۵۰ سالگی دانشگاه؛ بدون تردید می‌توان مهم‌ترین دستاورد این دانشگاه پرافتخار را تربیت بیش از ۵۰۰۰۰۰ دانش‌آموخته توانمند و فرهیخته برشمرد که اغلب آنها در بخش‌های مختلف استان و کشور منشأ اثر بوده و هستند. در کنار این دستاورد مهم، انجام تحقیق و پژوهش به‌منظور پیشبرد مرزهای دانش با رویکرد حل مشکلات و مسائل منطقه و کشور از دیگر دستاوردهای دانشگاه می‌باشد که بخشی از آن را می‌توان در قالب تعداد مقالات چاپ شده در مجلات معتبر بین‌المللی و داخلی و همچنین تعداد طرح‌های پژوهشی مشاهده نمود. همچنین در سال جاری (۱۴۰۱) دانشگاه سیستان و بلوچستان بر اساس آخرین گزارش پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) در بین ۷۴ دانشگاه جامع رتبه ۱۶ و در بین ۱۱۰ دانشگاه کشور رتبه ۲۲ را کسب نموده است.

ساختار اجرایی برنامه تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان

شکل ۱. ساختار اجرایی برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

فرایند تدوین برنامه تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان

شکل ۲. فرایند تدوین برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

ضرورت تحول در دانشگاه سیستان و بلوچستان

دانشگاه سیستان و بلوچستان نقش مهم و حیاتی در پیشبرد اهداف نظام آموزش عالی در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی دارد. این دانشگاه با فعالیتی گسترده در سطوح مختلف، خیل عظیمی از دانش‌آموختگان را در حوزه‌های مختلف علوم به جامعه تقدیم نموده است. این دانش‌آموختگان با استفاده از منابع غنی و توانمندی‌های عظیم موجود در دانشگاه در مقاطع و رشته‌های گوناگون تحصیل نموده و هر یک با اندوخته‌ای از دانش و تجربه دانشگاه را به‌قصد ارائه خدمت در جامعه و یا ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر ترک می‌نمایند. دانشگاه سیستان و بلوچستان به‌عنوان دانشگاه جامع و قطب علمی منطقه جنوب شرق کشور نقش مهمی در تحولات و پیشرفت‌های کشور در حوزه آموزش عالی ایفا می‌کند و با دارا بودن اعضای هیئت‌علمی کارآزموده، محققین برجسته، و نیروهای آموزشی کارآمد توانسته است با فارغ‌التحصیل نمودن تعداد زیادی از متخصصین در حوزه‌های مختلف، نسبت به تأمین نیروی انسانی موردنیاز کشور اقدام نماید؛ لذا جهت استمرار و بهبود این فرایند؛ مأموریت‌گرا نمودن و تدوین برنامه‌های تحولی با رویکرد آمایش سرزمینی در سطوح ملی و منطقه‌ای و مبتنی بر سند تحول مردمی دولت در دانشگاه ضروری به نظر می‌رسد و این امر یکی از مهم‌ترین سیاست‌ها و اولویت‌ها در وزارت علوم و دانشگاه سیستان و بلوچستان می‌باشد که مستلزم توجه به مفاد موضوعی اسناد توسعه و مصوبات ملی در حوزه علم و فناوری، توانمندی‌ها و شایستگی‌محوری دانشگاه، چالش‌ها و فرصت‌های استانی، منطقه‌ای و ملی، شبکه‌سازی دانشگاه سیستان و بلوچستان با سایر دانشگاه‌ها، نخبگان، شرکت‌ها، دستگاه‌ها و توجه کامل به تمامی عناصر مؤثر در اجرای مأموریت‌ها و تمرکز حمایت‌های وزارتخانه‌ها، بهره‌برداران و نهادهای حامی بر محورهای مأموریتی دانشگاه است؛ لذا ضروری به نظر می‌رسد که دانشگاه سیستان و بلوچستان مأموریت ویژه خود را داشته باشد و متناسب با نیازهای جامعه در سطح کلان و سطح استانی و همچنین متناسب با توانمندی‌ها و ظرفیت‌های خود به تربیت دانشجو و ارائه خدمت بپردازد. باتوجه‌به محورهای برنامه تحول در حوزه‌های آموزش، پژوهش و فرهنگی و اجتماعی؛ ضروری به نظر می‌رسد که دانشگاه سیستان و بلوچستان به سمت باز طراحی مأموریت‌های خود بر اساس فلسفه تأسیس، توانمندی‌ها و الزامات ملی و کلان کشور و همچنین نیازهای منطقه‌ای خود بپردازند. چرا که بسیاری از مشکلات که در حال حاضر همه دانشگاه‌ها و از جمله دانشگاه سیستان و بلوچستان با آن مواجه بوده و هستند ناشی از عدم توجه به بحث مأموریت‌گرایی و برنامه‌های آمایش در سیستم آموزشی دانشگاه‌ها می‌باشد؛ لذا برنامه تحول حاضر می‌تواند به توسعه هدفمند دانشگاه سیستان و بلوچستان، تقویت همکاری‌های علمی و بین‌المللی و بهره‌وری بیشتر دانشگاه در نظام تصمیم‌گیری کشور کمک نماید؛ بنابراین باید نیازهای عمده کشور و استان در حوزه آموزش عالی با رویکرد مسئله‌یابی و حل مسئله تشخیص داده شود تا با همکاری ذی‌نفعان و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و باتوجه‌به امکانات و پتانسیل‌های در دسترس برای رفع مشکلات و پیشرفت جامعه اقدامات مقتضی صورت پذیرد. در این راستا باید امکاناتی که می‌توانند در سطح استان در راستای مزیت‌ها فعال شوند را شناسایی نموده و با مدیریت صحیح و با مشورت و کمک علمی دانشگاه نتایج مثبتی را در راستای بهبود اقتصاد، صنعت و معیشت استان رقم زد.

مطالعات پشتیبان

انجام مطالعات پشتیبان به‌عنوان یکی از مراحل اساسی در تدوین برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان جهت دستیابی به اطلاعات صحیح و جامع در قالب چهار بخش ذیل مورد استفاده؛ بهره‌برداری و توجه ویژه قرار گرفته است.

الف) مطالعه اسناد بالادستی

در ساختارهای سازمانی متمرکز توجه به اسناد و قوانین بالادستی در تدوین برنامه‌ها امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است و لازم است سازمان‌ها در راستای پیشبرد و همسو با اسناد بالادستی خود گام بردارند. از این‌رو در تدوین برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان نیز از مهم‌ترین اسناد بالادستی مرتبط با حوزه فعالیت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استفاده گردید و اسناد موردنظر مورد بررسی و واکاوی قرار گرفت تا برنامه‌های تحول تنظیم شده در راستای اسناد موردنظر تنظیم و تدوین گردد.

جدول ۱. اسناد بالادستی مورد استفاده در برنامه تحول دانشگاه

ردیف	عنوان سند
۱	نقشه جامع علمی کشور
۲	سند تحول دولت مردمی
۳	سند تحول راهبردی دانشگاه سیستان و بلوچستان
۴	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان

ب) مطالعات تطبیقی

مطالعه تطبیقی روشی سیستماتیک است که به کمک آن می‌توان فعالیت‌های دانشگاه را بر اساس بهترین نمونه‌های موجود در سطح ملی و بین‌المللی مورد ارزیابی و مقایسه قرار داد و جهت رسیدن به استانداردهای مورد نظر تدابیری به منظور اصلاح وضع موجود و پر نمودن شکاف‌ها اتخاذ نمود؛ لذا در تدوین برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان نیز لازم بود ابعاد مختلف فعالیت‌ها و عملکرد برخی دانشگاه‌ها و همچنین شاخص‌ها و مؤلفه‌های استفاده شده در اسناد و برنامه‌های تحول آنها مورد توجه و مذاقه قرار گیرد؛ بنابراین در این راستا اسناد تحول دانشگاه‌های تهران، تربیت مدرس، صنعتی اصفهان و فردوسی مشهد و ... مدنظر و بررسی قرار گرفت.

ج) مطالعات آینده‌پژوهی

آینده‌پژوهی؛ دیدن تحولات قبل از اینکه به روند تبدیل شوند، شناسایی الگوها قبل از اینکه ظاهر شوند و درک ویژگی جریان‌های اجتماعی که به احتمال زیاد در آینده تأثیرگذار خواهد بود، می‌باشد و با دو رویکرد ادراک و پیش‌بینی (تفسیر) انجام می‌گردد و یکی از ویژگی‌های بسیار مهم سیستم‌های رقابتی از جمله دانشگاه‌ها می‌باشد و دارای دو جنبه اصلی درک آنچه هست و پیش‌بینی آینده می‌باشد. آینده‌پژوهی می‌تواند با پیش‌بینی وضعیت درونی و بیرونی آتی که بستر استراتژی سازمان است، بر خلاف رویکرد ایستای موجود در متون سنتی، مسیری استراتژیک و پویا ترسیم نماید. مسیری که حالات و شرایط مختلف آتی را در نظر گرفته است؛ لذا جهت تدوین سند حاضر نیز مطالعات آینده‌پژوهشی با توجه به شرایط موجود و همچنین نگاه به اهداف کلان دانشگاه از دیدگاه متخصصان و کارشناسان و با انجام فعالیت‌های کارشناسانه مورد نظر قرار گرفته است.

د) تحلیل وضعیت موجود

نقطه شروع برای هر تغییر، فهم علت نیاز به آن تغییر است. در تحلیل وضعیت کنونی باید جزئیات را به اندازه کافی در نظر گرفت تا نیاز به تغییر یا استراتژی تغییر مورد تأکید قرار گیرد. درک وضعیت کنونی سازمان پیش از انجام تغییر برای رسیدن به شاخص‌های وضعیت مطلوب آینده، تغییرات مورد نیاز و نحوه سنجش تأثیر تغییرات ضروری می‌باشد. محدوده وضعیت کنونی توسط اجزای سازمان و محیطی که در آن، این اجزا با نیاز مربوط می‌شوند، تعیین می‌شود؛ لذا در تدوین سند تحول حاضر نیز وضعیت موجود دانشگاه سیستان و بلوچستان، نقاط ضعف و قوت و همچنین فرصت‌ها و تهدیدات محیطی از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان در سطوح مختلف سازمان مورد بررسی و توجه ویژه قرار گرفته است.

بیانیه چشم‌انداز آموزشی دانشگاه سیستان و بلوچستان

دانشگاه سیستان و بلوچستان در افق ۱۴۰۵ برنامه تحول در حوزه آموزشی، دانشگاهی جامع، دارای جایگاه والا در خلق علم و فناوری بوده که از نظر علمی، در سطح ملی و منطقه‌ای با برخورداری از اساتید فرهیخته، عدالت‌خواه و آزاداندیش تربیت‌یافته در مکتب اسلام و انقلاب، مسئولیت‌پذیر در عرصه‌های گوناگون و با توانایی تربیت دانش‌آموختگانی متخصص، متعهد، خلاق و کارآفرین، تولیدکننده محتوای آموزشی منطبق بر آموزه‌های دینی و انقلابی و با رویکرد عدالت‌محوری و تکریم عالم و متعلم می‌باشد.

بیانیه مأموریت دانشگاه سیستان و بلوچستان

دانشگاه سیستان و بلوچستان، رسالت اصلی خود را تربیت سرمایه انسانی توانمند، کارآفرین، بانشاط و پابند به فرهنگ و ارزش‌های ایرانی - اسلامی، گسترش مرزهای حکمت و دانش در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی، ارتقای شاخص‌های علمی و فناوری، تولید و تجاری‌سازی و کارآفرینی خلاقانه در راستای تحقق اقتصاددانش بنیان، می‌داند که این رسالت‌ها را از طریق مأموریت‌های کلی ذیل و همچنین مأموریت‌های خاص در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی - اجتماعی دنبال می‌نماید:

- تربیت سرمایه‌های انسانی متخصص، خلاق و کارآفرین، متعهد با یادگیری مستمر و تأثیرگذار در برنامه‌های کلان کشور و دارای شایستگی‌های علمی در سطح ملی و بین‌المللی
- ایفای نقش مؤثر در توسعه متوازن و پایدار منطقه جنوب شرق کشور
- ایجاد یک دانشگاه پویا و چابک در حوزه تبادلات علمی بین‌المللی و اثرگذار در سطوح ملی و بین‌المللی
- ایجاد فرصت‌های عادلانه آموزشی برای تمام مردم استان و کشور
- توسعه شرکت‌های نوآفرین و کسب‌وکارهای دانش‌بنیان زایشی مبتنی بر دستاوردهای دانشگاه

الف) مأموریت‌های حوزه معاونت آموزشی دانشگاه

۱. تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی از طریق تربیت دانشجویان و فارغ‌التحصیلان متدین و فرهیخته
۲. تربیت افرادی متدین، متخصص، ماهر و کارآفرین متناسب با نیازهای جامعه محلی در سطح کشور و استان سیستان و بلوچستان
۳. بهبود زیربنایی مؤلفه‌های آموزش با رویکرد مدیریت خلاق و اثربخش از طریق فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده و ارزیابی مستمر
۴. ایجاد نظام آموزشی کارآمد با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین
۵. ارتقای سطح علم و فرهنگ جامعه و ترویج تخصص‌گرایی هوشمندانه
۶. تعامل اثربخش با واحدهای مرتبط جهت جذب اساتید برجسته و کارشناسان توانمند
۷. تعامل با حوزه‌های پژوهشی به‌منظور ارتقا آموزش‌های پژوهش بنیان
۸. همکاری با مراکز علمی مؤثر در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی
۹. ایجاد و گسترش آموزش مجازی و دوره‌های مهارتی (آموزش‌های آزاد)
۱۰. راه‌اندازی مراکز فعال جهت رفع نیازهای اجتماعی منطقه
۱۱. پیگیری طرح مزیت استانی در حوزه مأموریت‌گرایی دانشگاه
۱۲. همکاری با سازمان‌های مختلف در راستای حمایت از طرح‌های مزیت استانی و جذب سرمایه‌گذار
۱۳. برقراری فضای آزاداندیشی، خردورزی و تعاملات سازنده در جامعه دانشگاهی
۱۴. پویایی محیط علمی و حرکت به‌سوی مرزهای دانش اصیل و سازنده
۱۵. تلاش برای کسب اعتبار و اعتلای جایگاه دانشگاه سیستان و بلوچستان.
۱۶. ارتقای اخلاق علمی و عدالت آموزشی

اهداف کلان برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

الف) اهداف کلان حوزه معاونت آموزشی دانشگاه

۱. تولید دانش تمدنی به‌ویژه در حوزه علوم انسانی و اسلامی در دانشگاه سیستان و بلوچستان
۲. تعمیق و نهادینه‌سازی معارف و آموزه‌های ایرانی و اسلامی از طریق مباحث آموزشی در دانشگاه
۳. تعمیق خردورزی و عقلانیت و تقویت روحیه آزاداندیشی و خلاقیت در دانشجویان
۴. دستیابی دانشگاه سیستان و بلوچستان به اقتدار علمی در سطح ملی و منطقه‌ای
۵. توسعه عدالت آموزشی با توجه به برنامه‌های آمایش سرزمین
۶. توسعه تعامل علمی در عرصه‌های بین‌المللی و دستیابی به مرجعیت علمی در سطح بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای
۷. ارتقای سطح کیفی آموزش در دانشگاه
۸. افزایش رتبه علمی دانشگاه در مقایسه با سایر دانشگاه‌های داخلی و خارجی
۹. افزایش توانمندی‌های تخصصی و آموزشی اعضای هیئت‌علمی
۱۰. افزایش رضایت اعضای هیئت‌علمی
۱۱. جذب و حفظ دانشجویان برتر و هدایت آنها به سمت مشاغل تخصصی
۱۲. گسترش رشته‌های دانشگاهی متناسب با نیازهای جامعه و منطقه و برنامه‌های آمایش سرزمین
۱۳. توسعه روش‌های نوین آموزش جهت ارتقای سطح علمی و عملی دانشجویان

اهداف جزئی برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

الف) اهداف جزئی دانشگاه در حوزه آموزش

۱. توسعه کرسی‌های نظریه‌پردازی به‌خصوص در حوزه علوم انسانی با تأکید بر تعالیم دین مبین اسلام
۲. ارتقای فرهنگ و اخلاق حرفه‌ای در سطوح مختلف دانشگاه در حوزه آموزش
۳. تقویت و بهره‌برداری از پتانسیل‌های دانشگاه از طریق:
 - گسترش واحدهای آموزش عالی خصوصی وابسته به دانشگاه
 - گسترش دوره‌های مشترک ملی و بین‌المللی
 - توسعه واحدهای تابعه دانشگاه سیستان و بلوچستان
 - راه‌اندازی آموزش مجازی در عرصه‌های گوناگون
۴. اصلاح و بهبود هرم دانشجویی از طریق:
 - گسترش دوره‌های تحصیلات تکمیلی
 - ایجاد رشته‌های جدید، کاربردی و متناسب با نیاز منطقه با توجه به سند آمایش آموزش عالی در استان سیستان و بلوچستان
۵. ارتقای سطح کیفی آموزش در دانشگاه از طریق:
 - بازنگری برنامه‌های درسی و روزآمد نمودن مطالب و رشته‌های تحصیلی دانشگاه با توجه به نیازهای منطقه
 - انطباق هر چه بیشتر برنامه‌های درسی و رشته‌های تحصیلی با نیازهای جامعه
 - روزآمد شدن برنامه‌ها با توجه به تحولات دانش بشری
 - تناسب هر بیشتر برنامه‌های آموزشی با امکانات و توانایی‌های دانشگاه
 - ارتقای کیفیت برنامه‌های درسی در گروه‌های آموزشی دانشگاه

- نهادینه کردن روش‌های نوین علمی در فرایندهای آموزشی
- انطباق محتوی برنامه‌های درسی با نیاز جامعه و وظایف دانشجویان در آینده
- توسعه آموزش‌های بین‌رشته‌ای
- ۶. کاهش هزینه سرانه تحصیلی از طریق:
 - کنترل و کاهش طول دوره‌های آموزشی با تأکید بر حفظ کیفیت
 - ارائه بخشی از دروس رشته‌های کارشناسی در قالب یادگیری الکترونیکی
 - استفاده از دانشجویان دکتری تخصصی در فعالیت‌های آموزشی و دستیار آموزشی
- ۷. روزآمدسازی و چابک‌سازی نظام آموزشی دانشگاه با تأکید بر آموزش خلاق و اثربخش
- ۸. ایجاد محیط آموزشی مطلوب و ایجاد انگیزه در دانشجویان
- ۹. استخدام و نگهداری اعضای هیئت‌علمی ممتاز و برجسته (نظام مدیریت استعدادها)
- ۱۰. توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی و بهبود امنیت روانی آنها
- ۱۱. تسریع در اجرای تبدیل وضعیت استخدامی و ارتقای اعضای هیئت‌علمی سرآمد
- ۱۲. افزایش جذابیت و تسهیلات دانشگاه برای جذب و حفظ دانشجویان مستعد و توانمند
- ۱۳. بازنگری مستمر رشته‌ها و برنامه‌های درسی و ایجاد رشته‌های جدید بر اساس نیازهای جامعه و منطقه
- ۱۴. سامان‌دهی و ارتقای سطح کمی و کیفی فضاهای آموزشی و تجهیزات آموزشی در سطح دانشگاه و رساندن به سطح استاندارد ملی و بین‌المللی
- ۱۵. راه‌اندازی مرکز نوآوری اجتماعی با رویکرد مسئولیت اجتماعی و ارائه آموزش‌های متناسب در راستای نیازهای اجتماعی منطقه
- ۱۶. طراحی و احصا اطلس نیازهای استان سیستان و بلوچستان در حوزه آموزش و برنامه‌ریزی جهت اجرا
- ۱۷. راه‌اندازی مدرسه کسب‌وکار (آنچه که در مدارس و دانشگاه‌ها به افراد آموزش داده نمی‌شود، کلاس‌های چرتکه، رباتیک، فن بیان، مهارت‌های گوناگون ...) و هدایت دانشجویان و شهروندان جهت استفاده بهینه از این امکانات
- ۱۸. تدوین درس‌نامه و منابع آموزشی بومی در گروه‌های آموزشی و متناسب با نیازهای منطقه و جامعه
- ۱۹. توسعه فعالیت‌های مرکز آموزش‌های آزاد (بستن قرارداد با همه سازمان‌های دولتی و غیردولتی جهت برگزاری دوره‌های آموزشی موردنیاز)
- ۲۰. راه‌اندازی مرکز تعالی آموزشی جهت توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان
- ۲۱. چابک‌سازی گروه استعدادهای درخشان جهت هدایت و توجه ویژه به خواسته‌ها و نیازهای دانشجویان مستعد
- ۲۲. ارتقای فصلنامه آموزشی دانشگاه و کسب درجه علمی پژوهشی وزارت عتف
- ۲۳. جذب دانشجویان خارجی از کشورهای همسایه و فعال‌سازی دیپلماسی علمی

راهبردهای آموزشی طرح تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

۱. برنامه‌ریزی، تنظیم و بازنگری سرفصل‌ها و تدوین متون و برنامه‌ریزی آموزشی در تمامی شاخه‌های علوم بر اساس آموزه‌های اسلامی
۲. آموزش پژوهش‌محور و تقاضامحور نمودن دوره‌های تحصیلات تکمیلی با تأکید بر استفاده بهینه از ظرفیت‌های نخبگان دانشگاهی و دانشجویان استعدادهای درخشان
۳. ایجاد و اصلاح رشته‌های تحصیلی کاربردی متناسب با نیازهای آمایش سرزمین و بومی‌سازی آن‌ها با رویکرد تقویت توان کارآفرینی و اشتغال‌پذیری دانشجویان

۴. بهبود برنامه‌های نظام مدیریت استعداد اعضای هیئت‌علمی و توانمندسازی آنها
۵. برنامه‌ریزی و توسعه سازوکارهای تقویت دیپلماسی علمی و جذب دانشجویان خارجی

«لازم به ذکر است در بخش پیوست‌ها و جدول شماره ۲ راهبردها و اقدامات عملیاتی متناظر هر راهبرد بیان گردیده است»

برنامه‌های عملیاتی طرح تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان الف) برنامه‌های عملیاتی حوزه آموزش

۱. ایجاد شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزشی
۲. ایجاد ۹ کارگروه تخصصی در راستای اهداف و برنامه‌های محوری حوزه معاونت آموزشی
 - کارگروه نشریه علمی و ترویجی: باهدف بررسی مشکلات آموزشی و بیان راهبردهایی جهت رفع آنها، در دانشگاه سیستان و بلوچستان شکل گرفت. به این ترتیب با طرح یک چالش مهم (به‌عنوان یک‌فاز از فصلنامه آموزشی) توسط معاونت محترم آموزشی و یا دبیران کارگروه‌های فعال در حوزه معاونت آموزشی، ریز مسائل محوری مطرح و هر مسئله‌محوری در آموزش، در ابتدای هر فصل با فراخوان به سمع و نظر همکاران در دانشگاه سیستان و بلوچستان می‌رسد و از اساتید نواندیش و دغدغه‌مند تقاضا می‌شود به بیان نظرات و راهبردها بپردازند. سپس ایده‌ها و نظرات و بررسی‌ها که در قالب مقالات به فصلنامه آموزشی می‌رسد، توسط کمیته تخصصی از اساتید دانشگاه سیستان و بلوچستان بررسی و اصلاح و برای چاپ منتشر می‌شود تا در اختیار اعضای کارگروه‌های حوزه معاونت آموزشی و یا معاونت محترم آموزشی که چالش مطروحه توسط ایشان بیان شده است قرار گیرد و از آنها در موارد مربوطه و یا حتی مشابه در گروه‌های آموزشی استفاده گردد. همچنین نتایج به‌دست‌آمده در اختیار همه همکاران عضو هیئت‌علمی قرار می‌گیرد تا ایشان نیز در صورت صلاحدید از دستاوردهای همکاران خود در موارد مشابه استفاده نمایند.
 - کارگروه آیین‌نامه‌ها و فرایندها: عمده فعالیت این کارگروه، تدوین و تهیه فرایندها و ورود آنها به سیستم گلستان می‌باشد که کمک شایانی به اتوماسیون حوزه آموزش نموده است. شیوه‌نامه انتخاب گروه آموزشی برتر، سرآمد اخلاق آموزش و کارشناس مدیر آموزش سرآمد هر دانشکده در دستور کار این کارگروه در سال جاری قرار دارد.
 - کارگروه نظارت و ارزیابی: این کارگروه برای همیاری و تقویت فعالیت‌های دفتر نظارت و ارزیابی تشکیل گردیده است.
 - کارگروه اشتغال‌پذیری و بازنگری دروس: این کارگروه باهدف تقویت ارتباط دانشگاه و جامعه و ارتقا دانشگاه به یک دانشگاه جامعه‌محور است که در آن دانشجویان به سبکی پرورش پیدا می‌کنند که پس از دانش‌آموختگی پاسخگوی نیازهای جامعه باشند. دستور کار این کارگروه، تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی و طراحی برنامه‌های مناسب مهارت‌افزایی در راستای ارتقای شایستگی‌های فردی و سودرسانی دانش‌آموختگان، به خود و جامعه است.
 - کارگروه تعالی و استانداردهای آموزش الکترونیکی دانشگاه: با اهداف تعیین استانداردهای لازم برای تولید محتوای الکترونیکی (معرفی ابزارهای لازم و روش کار با آن)؛ تعیین استانداردهای لازم برای تشکیل جلسات برخط و موارد لزوم تشکیل این جلسات و یا در آموزش ترکیبی؛ تعیین استانداردهای لازم برای تعریف فعالیت‌های مختلف و ارزشیابی و ارزیابی مستمر و مقطعی؛ مشاوره به معاونت آموزشی دانشگاه در

خصوص برنامه‌ریزی و نحوه برگزاری کلاس‌ها در دوره گذار به سمت آموزش حضوری و ترکیبی؛ برگزاری کارگاه‌های موردنیاز جهت توانمندسازی اساتید؛ شناسایی ابزارهای آزمایشگاه مجازی برای هر رشته گرایش و آموزش نحوه استفاده از آن با کمک اعضای هیئت‌علمی دانشگاه توسط شورای سیاست‌گذاری و برنامه آموزشی دانشگاه تشکیل گردید و در اولین اقدام این کارگروه شیوه‌نامه آموزش الکترونیکی ترکیبی دانشگاه سیستان و بلوچستان را برای نیمسال دوم تحصیلی ۱۴۰۰ تدوین گردید.

- کارگروه دانش‌آموختگان: این کارگروه مقدمات راه‌اندازی انجمن دانش‌آموختگان در دانشگاه را فراهم نمود و باهدف استفاده از ساختار «جامعه دانش‌آموختگان دانشگاه سیستان و بلوچستان» در کنار ارتباط عمومی با دانش‌آموختگان، به دنبال شناسایی دانش‌آموختگان موفق، کارآفرین و خیر و برقراری ارتباط مستمر و دائم با این بزرگواران است که بی‌تردید از سرمایه‌های ارزشمند جامعه و دانشگاه هستند و همچنین به دنبال استفاده از پتانسیل عظیم دانش‌آموختگان و با فراهم‌آوردن بستر مناسب جهت جلب حمایت و مساعدت ایشان علاوه بر کمک به توسعه زیرساخت‌های دانشگاه و ارتقای سطح علمی - آموزشی و کیفی دانشگاه، زمینه‌های مناسب کارآموزی و کارورزی، افزایش مهارت‌های دانش‌آموختگان جوان، کاربایی و فراهم‌آوردن اشتغال پایدار برای دانش‌آموختگان و ارائه سایر خدمات موردنیاز می‌باشد.

- کارگروه رتبه‌بندی آموزش: به پیشنهاد معاونت محترم آموزشی و بنا به مصوبه شورای آموزشی دانشگاه در خردادماه ۱۴۰۰ تشکیل شده است. هدف از تشکیل این کارگروه در وهله نخست، بررسی معیارهای رتبه‌بندی ملی دانشگاه‌ها در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، نحوه محاسبه امتیاز این معیارها و برنامه‌ریزی در راستای ارتقای رتبه آموزشی دانشگاه در این رتبه‌بندی می‌باشد.

- کارگروه دروس میان گروهی: باهدف نظم‌دهی به برگزاری دروس میان گروهی یا همان دروس سرویسی در دانشکده ریاضی و علوم پایه شروع به فعالیت نمود.

- کارگروه نظام‌نامه اخلاق آموزشی: تلاش این کارگروه بر آن است تا با تحلیل و تبیین و ارائه برنامه‌های اجرایی مطابق با نظام‌نامه اخلاق آموزش در سه بعد مسئولیت‌های اخلاقی سازمانی، عهدنامه‌های اخلاقی و فرایندها و نظام‌های حرفه‌ای، خدمات در سیستم آموزشی را به‌عنوان سرآمدان دانشگاه اخلاق‌مدار معرفی و ارتقا دهد.

۳. تدوین شیوه‌نامه بازنگری دروس و رشته‌های تحصیلی دانشگاه و ابلاغ به دانشکده‌ها و پیگیری اجرا

۴. تدوین شیوه‌نامه حمایت از فعالیت‌های درآمد و سرآمدان دانشگاه در حوزه آموزشی (شیوه‌نامه سرآمد آموزشی)

۵. تدوین شیوه‌نامه درس مبانی کارآفرینی در راستای توانمندسازی و اشتغال‌پذیری دانشجویان

۶. بازنگری و ارتقای طرح توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی در راستای شعار محوری سال ۱۴۰۱ (آموزش خلاق و اثربخش)

۷. برگزاری کارگاه‌های آموزشی در حوزه‌های موردنیاز اعضای هیئت‌علمی در دوران پساکرونا

۸. تجدیدنظر و بازبینی آیین‌نامه و فرم ارزیابی متقاضیان بدون آزمون دکترا در راستای جذب فارغ‌التحصیلان ممتاز و دانشجویان استعدادهای درخشان مقطع کارشناسی ارشد.

۹. برگزاری سخنرانی‌های مرتبط با ارتقای کیفیت آموزشی در سطح دانشگاه توسط اساتید مطرح در سطح کشور

۱۰. بررسی، پیگیری و تصویب ضوابط جذب و حمایت از استعدادهای درخشان دانشگاه

۱۱. اصلاح آیین‌نامه‌های استعدادهای درخشان و برنامه‌ریزی جهت جذب و به‌کارگیری دانشجویان نخبه در دستگاه‌های اجرایی

۱۲. بازنگری و اصلاح آیین‌نامه ترفیع پایه سالیانه و پایه تشویقی اعضای هیئت‌علمی

۱۳. بازنگری در تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا

۱۴. توسعه و ایجاد رشته‌ها و گسترش دانشکده‌ها (طرح پردیسی شدن)
۱۵. حذف رشته‌های کم تقاضا و جایگزین نمودن رشته‌های جدید مبتنی بر سند آمایش استان و نیازهای منطقه
۱۶. بررسی کارشناسانه در خصوص راه‌اندازی دانشکده بین‌رشته‌ای در دانشگاه سیستان و بلوچستان به‌عنوان دانشگاه جامع و باتوجه‌به نیازهای منطقه جنوب شرق و برنامه‌های آمایش آموزش عالی
۱۷. جذب دانشجوی دبیری در مقطع کارشناسی باتوجه‌به برخورداری از اعضای هیئت‌علمی متخصص و سرآمد و برخورداری از فضای مناسب آموزشی و پژوهشی
۱۸. شناسایی و دعوت از اساتید برجسته جهت برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت برای اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان
۱۹. بازنگاری و تدوین شیوه‌نامه دروس سرویسی در کارگروه مربوطه
۲۰. راه‌اندازی دانشکده پتروشیمی و فولاد در منطقه آزاد چابهار باتوجه‌به نیاز مبرم. وضعیت منطقه و همچنین برنامه‌ریزی و اقدام جهت عقد قرارداد بین صنایع موردنظر جهت جذب دانشجویان مستعد
۲۱. راه‌اندازی دانشکده (پردیس) تجارت و بازرگانی در منطقه میرجاوه باتوجه‌به وضعیت خاص منطقه و پایانه‌های مرزی موجود
۲۲. فعال‌سازی دیپلماسی علمی در سطح بین‌الملل و ارائه طرح در خصوص جذب دانشجویان مستعد کشورهای همسایه
۲۳. راه‌اندازی مرکز آموزش زبان فارسی در حوزه بین‌الملل در دانشگاه سیستان و بلوچستان

پیامدهای برجسته برنامه تحول دانشگاه سیستان و بلوچستان

الف) پیامدهای برجسته برنامه تحول در حوزه آموزشی

۱. ارتقای سطح کمی و کیفی آموزش در راستای برنامه‌های بهبود و نیازهای آمایش منطقه با رویکرد حل مسئله
۲. ارتقای نقش دانشگاه در تربیت دانش‌آموختگان کارآفرین با رویکرد ارتقای سطح کیفی و مهارتی
۳. بازنگاری محتوای دوره‌های آموزشی باتوجه‌به نیازهای واقعی جامعه
۴. تأمین نیروی متخصص در راستای توسعه پایدار استان
۵. ارتقا کمی و کیفیت امکانات، و تجهیزات آموزشی، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های آموزشی
۶. جذب اعضای هیئت‌علمی کارآمد و ارتقای سطح علمی آنان
۷. متناسب‌سازی پذیرش دانشجو در راستای نیازهای منطقه و کشور
۸. کاربردی نمودن آموزش‌های دانشگاهی در راستای افزایش توان کارآفرینی و اشتغال‌پذیری دانشجویان
۹. گسترش رشته‌های جدید با رویکرد رشته‌های میان‌رشته‌ای و موردنیاز روز جامعه
۱۰. جذب دانشجویان خارجی در مقاطع تحصیلات تکمیلی
۱۱. جذب دانشجویان مستعد و توانمند با رتبه‌های برتر در دانشگاه
۱۲. تقویت و بهبود هرم هیئت‌علمی دانشگاه
۱۳. گسترش و توسعه کرسی‌های نقد، نظریه‌پردازی و مناظره به‌خصوص در حوزه علوم‌انسانی
۱۴. اصلاح نظام آموزشی حافظه محور و حرکت به‌سوی آموزش خلاق و اثربخش
۱۵. ارائه خدمات آموزشی متناسب با استانداردهای علمی به بخش‌های دولتی و غیردولتی

جدول شماره ۲. راهبردها و اقدامات عملیاتی متناظر آن

شماره	راهبرد	اقدامات عملیاتی
راهبرد شماره ۱	برنامه‌ریزی، تنظیم و بازنگری سرفصل‌ها و تدوین متون و برنامه‌ریزی آموزشی در تمامی شاخه‌های علوم بر اساس آموزه‌های ایرانی - اسلامی و برنامه‌های آمایش سرزمین و فناوری‌های نوین	<p>۱- ایجاد شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزشی</p> <p>۲- تشکیل کارگروه اشتغال‌پذیری و بازنگری دروس</p> <p>۳- تدوین شیوه‌نامه بازنگری دروس و رشته‌های تحصیلی</p> <p>۴- اصلاح و بازنگری متون آموزشی با رویکرد تحول و ارتقا رشته‌های گوناگون با اولویت علوم انسانی</p> <p>۵- متناسب‌سازی و به‌روزرسانی روش‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و شیوه‌های یاددهی و یادگیری</p> <p>۶- توسعه و ایجاد رشته‌ها و گسترش دانشکده‌ها (طرح پردیسی شدن)</p> <p>۷- بازنگری و تدوین شیوه‌نامه دروس سرویسی در کارگروه مربوطه</p> <p>۸- فعال‌سازی دوره‌های مجازی در سطح ملی و بین‌المللی</p> <p>۹- برگزاری کارگاه‌های آموزشی در خصوص آموزش‌های ترکیبی</p> <p>۱۰- برگزاری کارگاه‌های آموزشی در حوزه تکنولوژی‌ها آموزشی و روش‌های تدریس نوین</p>
راهبرد شماره ۲	آموزش پژوهش‌محور و تقاضامحور نمودن دوره‌های تحصیلات تکمیلی با تأکید بر استفاده بهینه از ظرفیت‌های نخبگان دانشگاهی و دانشجویان استعداد‌های درخشان	<p>۱- اصلاح الگوی سنجش و پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی (بالاخص دانشجویان مقطع دکترا) در راستای تقاضامحوری و تحقق آموزش پژوهش‌محور</p> <p>۲- تدوین آیین‌نامه پذیرش دانشجوی کارشناسی ارشد و دکتری با محوریت دانشجویان نخبه، استعداد‌های درخشان و برگزیدگان المپیادها</p> <p>۳- بازبینی و اصلاح شیوه‌نامه دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری با تأکید بر مهارت‌افزایی و افزایش توان اشتغال‌پذیری آنها</p> <p>۴- هدایت شغلی و تحصیلی دانشجویان استعداد‌های درخشان و جذب و به‌کارگیری آنها در سازمان‌ها</p> <p>۵- استفاده بهینه از توانمندی‌های اعضای هیئت‌علمی و نخبگان دانشگاهی در فرایند آموزش</p> <p>۶- تجدیدنظر و بازبینی آیین‌نامه و فرم ارزیابی متقاضیان بدون آزمون دکترا در راستای جذب فارغ‌التحصیلان ممتاز و دانشجویان استعداد‌های درخشان مقطع کارشناسی ارشد.</p> <p>۷- بررسی، پیگیری و تصویب ضوابط و تسهیلات جهت جذب و حمایت از استعداد‌های درخشان دانشگاه</p> <p>۸- اصلاح آیین‌نامه‌های استعداد‌های درخشان و برنامه‌ریزی جهت جذب و به‌کارگیری دانشجویان نخبه در دستگاه‌های اجرایی</p> <p>۹- تأمین بورس برای دانشجویان دکتری و جذب در بازار کار</p>

ایجاد و اصلاح رشته‌های تحصیلی کاربردی متناسب با نیازهای آمایش سرزمین و بومی‌سازی آن‌ها با رویکرد تقویت توان کارآفرینی و اشتغال‌پذیری دانشجویان

- ۱- بازنگری رشته‌های تحصیلی مبتنی بر برنامه‌های آمایش سرزمین و تقاضای اجتماعی، نیازهای بازار کار و تحولات و رویکردهای نوین آموزشی
- ۲- برنامه‌ریزی جهت هدایت فعالیت‌های آموزشی، متون آموزشی، مقالات علمی و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی به‌سوی رویکردهای مسئله‌محور و تقاضامحور
- ۳- حذف رشته‌های کم تقاضا و جایگزین نمودن رشته‌های جدید مبتنی بر سند آمایش استان و نیازهای منطقه
- ۴- راه‌اندازی دانشکده بین‌رشته‌ای در دانشگاه سیستان و بلوچستان به‌عنوان دانشگاه جامع و باتوجه‌به نیازهای منطقه جنوب شرق و برنامه‌های آمایش آموزش عالی
- ۵- انجام پایش و ارزیابی کیفیت و کارآمدی برنامه‌های آموزشی
- ۶- راه‌اندازی مرکز آموزش زبان فارسی در حوزه بین‌الملل در دانشگاه سیستان و بلوچستان
- ۷- تدوین شیوه‌نامه درس مبانی کارآفرینی در راستای توانمندسازی و اشتغال‌پذیری دانشجویان
- ۸- برنامه‌ریزی آموزشی جهت تولید محتوای آموزشی در راستای ارتقای توان کارآفرینی و اشتغال‌پذیری از طریق تعامل دانشگاه با نهادها و بنگاه‌های اقتصادی - اجتماعی
- ۹- تأکید بر ارائه آموزش‌های مهارتی در دانشگاه با تغییر سازوکارهای کارآموزی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های آزمایشگاهی و کارگاهی
- ۱۰- تأکید بر نقش آموزش‌های مهارتی در دوره‌های تحصیلی جهت افزایش ظرفیت اشتغال‌پذیری دانشجویان
- ۱۱- جذب دانشجوی دبیری در مقطع کارشناسی باتوجه‌به برخورداری از اعضای هیئت‌علمی متخصص و سرآمد و برخورداری از فضای مناسب آموزشی و پژوهشی

بهبود برنامه‌های نظام مدیریت استعداد اعضای هیئت‌علمی و توانمندسازی آنها

- ۱- بازنگری و ارتقای طرح توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی در راستای شعار محوری سال ۱۴۰۱ (آموزش خلاق و اثربخش)
- ۲- برگزاری کارگاه‌های آموزشی در حوزه‌های موردنیاز اعضای هیئت‌علمی در دوران پسا کرونا
- ۳- برگزاری سخنرانی‌های مرتبط با ارتقای کیفیت آموزشی در سطح دانشگاه توسط اساتید مطرح در سطح کشور
- ۴- بازنگری و اصلاح آیین‌نامه ترفیع پایه سالیانه و پایه تشویقی اعضای هیئت‌علمی
- ۵- تسریع و تسهیل آئین‌نامه‌های تبدیل وضعیت استخدامی و ارتقای مرتبه و ترفیع پایه سالیانه اعضای هیئت‌علمی
- ۶- تقدیر از اساتید برجسته و سرآمد در حوزه آموزشی (تدوین شیوه‌نامه سرآمد آموزشی)

برنامه‌ریزی و توسعه
سازوکارهای تقویت
دیپلماسی علمی و جذب
دانشجویان خارجی

- ۱- تدوین برنامه‌های درسی و تصویب رشته‌های منتخب بین‌المللی به‌صورت مجازی با رویکرد دانشگاه باز جهت جذب حداکثری متقاضیان کشورهای همسایه
- ۲- اجرایی نمودن برنامه دیپلماسی علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان با برنامه‌ریزی روی سرآمدان علمی و آموزشی در تعاملات بین‌المللی
- ۳- راه‌اندازی دانشکده پتروشیمی و فولاد در منطقه آزاد چابهار باتوجه‌به نیاز مبرم، وضعیت منطقه و همچنین برنامه‌ریزی و اقدام جهت عقد قرارداد بین صنایع موردنظر جهت جذب دانشجویان مستعد
- ۴- راه‌اندازی دانشکده (پردیس) تجارت و بازرگانی در منطقه میرجاوه باتوجه‌به وضعیت خاص منطقه و پایانه‌های مرزی موجود
- ۵- توسعه آموزش‌های دانشگاهی دوزبانه جهت جذب دانشجویان خارجی
- ۶- تدوین سازوکارهای قانونی جهت اعطای بورس‌های تحصیلی به دانشجویان خارجی و میزبانی اساتید و دانشجویان خارجی جهت گذراندن فرصت‌های مطالعاتی در دانشگاه سیستان و بلوچستان

زاهدان – خیابان دانشگاه
دانشگاه سیستان و بلوچستان
سازمان مرکزی دانشگاه
ساختمان شهید میر حسینی
تلفن تماس: ۰۵۴۳۱۱۳۶۲۲۸
نمابر: ۰۵۴۳۳۴۴۷۹۰۸